

Zó imkert u met ronde korven

Deel 5 en slot

Tekst en foto's Bart de Coo

De heide eind augustus

Er zijn voor onze voorouders twee goede redenen geweest om een betere bijenwoning te verzinnen dan de ronde korf van stro. De eerste reden moet u in de vorige afleveringen duidelijk geworden zijn: het inspecteren en manipuleren van de volken gaat lastig, waardoor laten zwermen soms de voorkeur heeft, of waardoor de imker vaak, in ieder geval vaker dan bij de raampjeskast het geval is, volledig in het duister tast omtrent de toestand van het volk. Met de tweede reden gaat u nu kennis maken: de honingooft. Die is vaak lager van kwaliteit, met dode bijen op de koop toe.

Als de korven terugkomen van de hei, dan laat u ze een weekje staan, zodat de bijen kunnen invliegen op de nieuwe standplaats. U heeft ze naast volken geplaatst die beschikken over nieuwe raten. U had dit al lang voorbereid. Vooral de korven met de oude raten stonden op de hei, omdat die geen, of bijna geen raten hoefden te bouwen – wat gunstig is voor de opbrengst – en omdat oude raten veel robuuster zijn dan nieuwe; uit deze korven kunt u met enig geweld de bijen verdrijven.

U neemt een heidevolk van zijn plaats om het te 'slachten', oftewel, om de bijen eruit te halen met het oog op de honingooft. Lang geleden werd dat woord letterlijk genomen, omdat de imker het volledige volk liet sterven in de damp van zwavel of turf. Ook salpeter en bovist werden gebruikt, alleen zullen in die dampen de bijen slechts versuft van de raten vallen. Gelukkig kunnen de bijen ook uit de korf gebotst worden.

Botsen

U neemt een heidevolk van zijn plaats, zei ik, en u besprenkelt de bijen met suikerwater. De bedoeling is dat de bijen los komen van de raten en gaan lopen. Wacht een minuutje of vijf. Na die vijf minuten, plaatst u de volle, zware korf op een lege, met de openingen tegen elkaar, de lege onderop. Zet op de oude plaats een andere lege korf neer, een 'fopkorf' noem ik dat. Stop de vlieggaten van beide korven dicht en kram de beide korven stevig op elkaar met ijzeren krammen. Het botsen gaat wellicht makkelijker met een touw of een spanband.

U legt de spanband om de lege korf en u wikkelt die enige slagen om uw handen, ter hoogte van het vlieggat van de bovenste korf. U klemt uw vuisten stevig tegen de korf en u begint te botsen. Dat houdt in dat u de korf telkens één à twee decimeter van de grond tilt en op de grond laat stuiten. Zo botst u in een regelmatig ritme. Ik bots vaak wel tachtig keer.

Vervolgens verwijdert u de krammen en haalt u de bovenste korf eraf. Geef de volle korf een rustig plaatsje, met de opening naar boven en met een plank erop, anders staat ie maar in de weg. Als u het goed gedaan heeft, dan zit er nog slechts een handje vol bijen in de korf. Verder ligt het complete volk 'naakt' in de lege korf. Dit 'naakte' volk kunt u verenigen met een ander naakt volk, dat u een volledig lege korf laat uitbouwen met veel suiker. Met het oog hierop kunt u korven achter de hand houden met in de kop een restant raten met voer en stuifmeel; de korf heeft een 'vel' zeggen we dan. Verder kunt u het naakte volk op een volk gooien dat ernaast staat en dat al een flink nest gebouwd heeft. Meestal verloopt het verenigen probleemloos, maar u zou zekerheidshalve de beide volken nat kunnen maken met suikerwater. Ook moeren zoeken is mogelijk, maar vaak nogal omslachtig; de dames vechten het zelf maar uit.

Zwavel

Het laatste restje bijen werkt u naar buiten door in een autoband een schoteltje te leggen, met daarop een halve zwavelstroom; er zijn nota bene speciale busjes voor te koop. Zwaveldampen zijn voor mensen ook gevaarlijk, dus knoop een natte vaatdoek over uw neus, zodat u eruit ziet als een struikrover. Plaats de korf met dichtgestopt vlieggat bovenop de autoband en leg er een stoeptegels op. Het is raadzaam om een zeef over het schoteltje te plaatsen, zodat er geen dode bijen in de zwavel vallen, waardoor de zwavel kan doven. Als u strikt veganistisch bent, u de honingconsumptie desondanks toelaatbaar vindt en geweldig opziet tegen deze gang van zaken, dan zou u de korf 48 uur op een kast met een bijenuitlaat kunnen plaatsen. Bij het uitbreken van de raten zal u overigens opvallen dat er bijna geen broed meer in de raten zit en dat de moeder niet meer legt. Na het afzwavelen doekt u de korven op en laat u ze ten minste enige uren liggend op de rug, met het vlieggat naar boven, uitdampen in de buitenlucht.

Persen

Nu gaan we de raten uitbreken. Geef met een tenthamer op alle spijlen een flinke klap en trek de spijlen eruit; gebruik desnoods een tang. Ga wijdbeens staan en laat de korf aan uw handen bungelen, met de raten horizontaal. Laat de korf van twintig tot dertig centimeter hoogte vallen. De raten zullen in één keer losschieten en een keurig stapeltje vormen. Misschien moet u met het korfmes nog wat stukken raat uit de kop wegsnijden, maar zelfs dat is vaak niet nodig.

Alleen de mooie witte stukken – de 'spekrozen' – zijn bestemd voor de pers. Probeer het persen van stuifmeel zo veel mogelijk te beperken. De donkere stukken zitten vol met stuifmeel – het 'bijenbrood' of de 'kaaien'. Die perst u apart uit om er voer of mede van te maken. U zet de perskoek twee keer overeind, om vervolgens opnieuw te persen.

Afgezwavelde bijen

De honingpers voor de heidehoning

Iedere volle perszak betekent dus drie keer persen. Zeven gaat erg makkelijk met een panty, een schone. Pershoning kristalliseert snel, dus u zou kunnen overwegen om er crèmehoning van te maken, zoals de Duitsers met heidehoning opvallend vaak doen(!). Perskoeken, perszak en ander materiaal legt u 's avonds laat onder de korven. De was haalt u later uit de perskoeken, rekening houdend met het feit dat er nog wel wat honing in zit.

Zó imkert u met ronde korven. ●